

aaben Bod eller lignende Forretningslokale og søger i øvrigt i § 49 at træffe saadanne Bestemmelser, som paa en Maade give Administrationen Haand i Hanke med disse mange forskellige Forbrugsforeninger og tillige give Bidrag til at yde en Garanti for, at Medlemmerne af en saadan Forbrugsforening virkelig ikke løbe en lang større Risiko, end de ane, ved at være Medlemmer deraf. Jeg skal ikke ved denne 1ste Behandling komme dybt ind paa denne, som jeg erkender, overmaade vanskelige Materie. Jeg antager, at det Udvalg, der vil blive nedsat angaaende dette Lovforslag, vil overveje denne Sag paa det aller alvorligste og nøjeste. Men jeg kan kun sige dette, at som Situationen er i dette Øjeblik, har det, hvor der inden for Byernes Læbælte — hvilket Byerne nu en Gang have og sætte Pris paa at beholde — findes en Mængde store Foreninger, som realiter ikke ere andet end Købmandsforretninger, givet Anledning til Klage, og dette maa ikke forundre, og at denne Klage paa en eller anden Maade tages til Følge og Ulemperne afhjælpes, finder jeg ogsaa rimeligt.

En anden Sag, som jeg haaber, det vil have mindre Vanskelighed for det høje Ting at tage Bestemmelse om, og som i en Aarrække har været Genstand for Handelsstandens Klage, er Omløben med Varer og Omrejsen for at søge Bestilling paa Varer. Jeg tror overhovedet, at denne Omløben med Varer er der ingen, naar det drejer sig om andet end Næringsmidler og lignende Husholdningssager, der har nogen Gavn og Glæde af, og ingen, der sympatiserer med, og navnlig er jeg temmelig overbevist om, at Afskaffelsen af Tilladeligheden af det, som navnlig i en Række af Aar har givet Anledning til lydelige Klager fra mange Sider, nemlig denne Omløben med disse uldne og linnede Varer, som give sig ud for at være forfærdigede af Landboere i Hammerum Herred, ikke vil møde nogen Modstand. Reskriptet af 1741 blev givet for at støtte den fattige Befolkning paa Jyllands Heder derved, at der blev givet dem Privilegium paa en let Afsætning af deres Husfidsprodukter; men nu have Forholdene jo imidlertid forandret sig væsentlig siden den Tid, saa at der slet ikke mere kan være Tale om noget saadant. Disse uldne og linnede Varer, som tidligere bleve forfærdigede som virkelige Husfidsgenstande af Beboerne i Hammerum Herred, forfærdiges nu af store Fabrikker, som ligge der, og ere altsaa Fabrikvarer,

der ligesom alle andre Varer ikke have Krav paa en særlig Afsætningsmaade. Jeg har mange Aar som Politimester — f. Eks. ovre i Odense — harmedes over at se Snese af disse unge raske Folk løbe Landet rundt for at handle med ikke blot Uldvarer, men ogsaa andre Ting. Jeg glæder mig derfor over, at der synes at være kommet en almindelig Mening om, at der ikke er nogen Trang til en saadan Omløben med Varer. Nu, da der finder en saa stærk Fordeling af Varer Sted gennem saa mange Udsalgssteder, særlig i de større Byer, at man egentlig maa forbavses over — jeg forstaar det i alt Fald ikke — at der kan findes tilstrækkelig mange Købere til, at alle disse mange Udsalg kunne opretholdes, nu kan man sikkert være enig om, at der ikke er nogen som helst Trang til en saadan Omføren af Varer, i alt Fald ikke i de større Byer, og hvor der mulig kan være nogen Trang dertil — i de mindre Byer eller paa Landet — bør man dog indskrænke sig til Husholdningsvarer og Landmandens Produkter. Det er dette, § 16 gaar ud paa; men den omtaler tillige Omførelsen af Husfidsprodukter, og Lovforslaget gaar ud paa, at denne nok maa finde Sted, men at der dog skal foreligge Undersøgelser af vedkommende Politimester om, at de Varer, der omføres, ogsaa virkelig ere Husfidsprodukter, og den hele Sag har da ikke ikke stort at betyde. — Hvad dernæst angaar Omrejsen for at søge at faa Bestilling paa Varer, saa er dette ogsaa en ny og mindre heldig Fremtoning, som man i de senere Aar har set i Handelsverdenen, idet man ikke blot i mange Tilfælde indlader sig paa at sælge Varer efter Prøver, der forelægges, hvilket kun maa ske mellem handelsberettigede, men enkelte Købmænd rejse omkring i Landet og søge Bestilling paa deres Varer, søge med andre Ord Kunder for deres Forretning. Der er jo i og for sig ikke noget ulovligt eller urimeligt deri, men det er uheldigt, thi det tvinger jo saa godt som alle andre til at gøre det samme, og derved fordyres Omsætningen ganske overordentlig. Det er heller ingenlunde sikkert, at ikke disse Bestillinger undertiden effektueres ved en anden Vare end den bestilte, og at man for ikke at have videre Ulejlighed maaske lader det passere for en Gangs Skyld. Det forekommer mig at være ganske naturligt, at naar man har en saa stor Mængde offentlige Udsalgslokaler som nu til Dags, behøver denne Maade at drage Kunderne til sig paa ikke at begunstiges. Imidlertid skal jeg ind-